

PATVIRTINTA:
Šalčininkų r. Šalčininkėlių pagrindinės
mokyklos direktorės
įsakymu Nr. VI-20
nuo 2016 m. rugsėjo 23 d.

ŠALČININKŲ R. ŠALČININKĖLIŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJOS UGDYMO REKOMENDACIJOS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šalčininkų r. Šalčininkėlių pagrindinės mokyklos mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo rekomendacijose (toliau – rekomendacijos) aptariami mokėjimo mokytis kompetencijos įvertinimo įrankiai ir jų panaudojimo pavyzdžiai, rekomendacijos mokytojams ir mokiniams mokėjimo mokytis kompetencijoms ugdyti.

2. Rekomendacijose vartojamos sąvokos:

Mokėjimas - mokymo turinio elementas, apimantis teorinius ir praktinius veiksmus, kuriuos moksleivis turi įgyti, įsisavindamas tam tikro dalyko programą.

Mokymasis - tikslinga veikla siekiant įsisavinti žmonijos sukauptos patirties pagrindus, įgyti teorinės ir praktinės veiklos mokėjimų ir įgūdžių.

Mokymosi stilius – tai pamėgtas galvojimo, informacijos apdorojimo ir supratimo būdas.

Kompetencija - tai mokėjimas atlikti tam tikrą veiklą, remiantis įgytų žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų visuma.

Mokėjimo mokytis kompetencija -tai gebėjimas individualiai organizuoti savo mokymąsi, jį individualizuojant ir grupėje, atsižvelgiant į laiką ir informacijos kiekį. Gebėti įsisavinti naujas žinias ir įgūdžius, juos pritaikant praktinėje veikloje: namų aplinkoje, darbe, mokantis, šviečiantis. Ši kompetencija grindžiama asmens motyvacija ir pasitikėjimu.

Ugdymas - asmenybę kuriantis žmonių bendravimas sąveikaujant su aplinka bei žmonijos kultūros vertybėmis. Ugdymas - bendriausia pedagogikos kategorija, apimanti auginimą, švietimą, mokymą, lavinimą, auklėjimą, formavimą.

3. Mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo rekomendacijos buvo paruoštos, remiantis į gimnazijoje atlikto tyrimo rezultatus.

II. VERTYBINĖS NUOSTATOS

4. Ugdant mokėjimo mokytis kompetenciją ugdomos šios vertybinės nuostatos:

- 4.1. supratimas, kad mokymasis yra vertingas ir trunka visą gyvenimą;
- 4.2. poreikis mokytis ir tobulėti;
- 4.3. noras pažinti save kaip besimokantįjį;
- 4.4. savarankiškas, kryptingas ir atkaklus užsibrėžto tikslo siekimas;
- 4.5. pasitikėjimas savimi;
- 4.6. tikėjimas mokymosi sėkme;
- 4.7. atsakomybės už mokymąsi ir rezultatus jausmas;
- 4.8. noras dalytis žiniomis ir įgyta patirtimi su kitais žmonėmis.

III. MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJOS VERTINIMO ĮRANKIAI IR JŲ PANAUDOJIMAS

5. Mokėjimo mokyti kompetencijos įrankiai:

5.1. mokytojo diagrama; (Knyga „Mokėjimo mokyti kompetencijos vertinimas“ psl. 56)

5.2. mokytojo klausimynas; (Knyga „Mokėjimo mokyti kompetencijos vertinimas“ psl. 57)

5.3. mokinio klausimynas; (Knyga „Mokėjimo mokyti kompetencijos vertinimas“ psl. 58-59)

5.4. mokinio diagrama; (Knyga „Mokėjimo mokyti kompetencijos vertinimas“ psl. 62-63)

5.5. užduočių sąsiuviniai. (Knyga „Mokėjimo mokyti kompetencijos vertinimas“ psl. 65)

6. Mokėjimo mokyti kompetencijos įrankių paskirtis:

6.1. padėti mokytojas apmąstyti savo mokėjimo mokyti kompetenciją;

6.2. išsiaiškinti, kaip gimnazijos mokytojai ugdo mokėjimo mokyti kompetenciją;

6.3. padėti mokiniui išsiaiškinti įgytą mokėjimo mokyti kompetenciją;

6.4. padėti mokiniui išsivertinti įgytą mokėjimo mokyti kompetenciją ir žymėti jos

pažangą;

7. Mokėjimo mokyti įsivertinimo įrankių naudojimo eiliškumas:

7.1. bendros mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymo mokykloje situacijos

išsiaiškinimas:

7.1.1. Mokytojai įsivertina savo mokėjimo mokyti kompetenciją pažymėdami

nusistatytus lygius mokytojo diagramoje;

7.1.2. Mokytojai ir mokiniai atsako į klausimyno apie mokėjimo mokyti

kompetencijos ugdymą(si) pamokose klausimus.

7.2. mokinių mokymosi kompetencijos vertinimas:

7.2.1. mokiniai atsako į mokinio klausimyną apie savo mokėjimo mokyti

kompetenciją klausimus ir įsivertina kompetencijos lygį pažymėdami jį mokinio diagramoje;

7.2.2. analizuojami mokinių klausimynų ir mokinių diagramų rezultatai, priimamas

sprendimas dėl užduočių sąsiuvinų panaudojimo tikslingumo ir eiliškumo;

7.2.3. mokiniai atlieka kompetencijos įsivertinimo užduotis jiems skirtuose

sąsiuvinuose. Gali dar kartą peržiūrėti savo mokėjimo mokyti kompetencijos diagramą, ir, jei reikia, patikslinti pasiektus kompetencijų lygius.

7.3. Įsivertinimo rezultatų aptarimas su mokiniais:

7.3.1. pagal poreikį vyksta individualūs pokalbiai su mokiniais ar jų grupėmis;

7.3.2. galima dar kartą patikslinti diagramoje pažymėtus lygius, aptarti mokinių

mokymosi tikslus ir numatyti jiems realizuoti reikalingus žingsnius.

7.4. Vertinimo rezultatų panaudojimas ugdymo procesui tobulinti:

7.4.1. išsiaiškinamos mokėjimo mokyti kompetencijos ugdymo(si) stipriosios ir

silpnosios pusės;

7.4.2. tobulinamas ugdymo(si) procesas. Priimami sprendimai dėl tam reikalingo

laiko, būdų ir priemonių. Vykdoma ugdymo(si) proceso stebėseną.

7.5. Išsiaiškinti mokinių mokymosi stilius.

IV. MOKĖJIMO MOKYTIS KOMPETENCIJOS UGDYMO REKOMENDACIJOS MOKYTOJAMS IR MOKINIAMS

8. Svarbiausias dėmesys mokėjimo mokyti kompetencijos mokymo procese tenka mokytojui, jis yra veiklos organizatorius, vykdytojas ir vertintojas.

9. Rekomenduojama mokytojams:

9.1. susipažinti su mokinių bendrųjų kompetencijų diagnostikos metodikomis ir jas taikyti edukacinėje praktikoje, atsižvelgiant į mokinių individualius pažintinius gebėjimus, jų mokymosi stilius;

9.2. skirtingų pasiekimų lygio mokiniams turėtų būti skiriamos įvairaus sudėtingumo užduotys (nuo paprastų, vienos srities žinių ir vienos procedūros taikymo iki reikalaujančių kelių sričių žinių ir gebėjimų bei kritinio mąstymo taikymo), kad visi mokiniai galėtų patirti sėkmę;

9.3. mokiniams turėtų būti sudarytos sąlygos dirbti individualiai ar grupėse jiems tinkamu tempu;

- 9.4. suteikti galimybę blogai atliktą užduotį taisyti, kol bus pasiektas tinkamas rezultatas;
- 9.5. mokiniams reikėtų paaiškinti, kokią asmeninę naudą jie gauna mokydami, kur praktikoje galės pritaikyti įgytas žinias ir gebėjimus.
- 9.6. reikėtų derinti bent dalį savo pamokų turinio su mokiniais, kad jie turėtų galimybę mokytis to, ko nori. Pateikus probleminį klausimą/temą, nagrinėjamą pamokoje, būtų gerai ne tik išsiaiškinti, ką mokiniai jau žino, bet ir ką dar norėtų sužinoti;
- 9.7. pateikti užduočių, kurias galima atlikti įvairiais būdais, arba neturinčių vieno teisingo atsakymo. Taip paskatintumėte mokinių kūrybiškumą, saviraišką, suteiktumėte galimybių rinktis ir pasireikšti įvairių mokymosi stilių ir pasiekimų lygio mokiniams;
- 9.8. leisti mokiniams patenkinti jų vertės poreikį sudarant sąlygas demonstruoti savo darbus: pateiktis, pranešimus, medžiagą standams ir kt.;
- 9.9. kelti mokiniams individualius tikslus, kurių siekti jiems būtų verta, ir pagirti, kai šie tikslai pasiekiami;
- 9.10. svarbu skatinti mokinius prisiimti atsakomybę už mokymąsi, susimąstyti apie mokymosi poreikius, kelti tikslus, stebėti ir vertinti savo mokymąsi;
- 9.11. tam, kad mokinys galėtų sėkmingai ugdytis mokėjimą mokytis kompetenciją, jis turi žinoti ir suprasti, kaip vyksta mokymosi procesas, kaip pasirinkti tinkamas mokymosi strategijas bei šaltinius, iš kurių galima mokytis.
10. Mokinys turėtų siekti išsiaiškinti, ką jau geba atlikti, o ko dar reikėtų mokytis, kurios asmeninės savybės jam padeda sėkmingai mokytis, o kurios – trukdo. Svarbu išmokyti planuoti mokymosi laiką, pasirinkti užduočiai atlikti tinkamas mokymosi strategijas bei priemones, kryptingai veikti siekiant tikslo, sieti naujas žinias ar patirtį su jau turimomis žiniomis ir patirtimi, mokytis atkakliai, kryptingai, o susidūrus su sunkumais ar nesėkmėmis, ieškoti sprendimų ir pagalbos.
11. Rekomenduojama mokiniams:
- 11.1. pažinti save, išsiaiškinti savo mokymosi ypatumus;
- 11.2. nustatyti mokymosi stilių, atrasti sau labiausiai tinkamus mokymosi būdus;
- 11.3. planuoti savo laiką, organizuoti mokymosi veiklą;
- 11.4. išsikelti mokymosi tikslus;
- 11.5. bendradarbiauti, ieškoti pagalbos iš kitų asmenų, taikyti jau įgytas žinias.
- 11.6. stebėti ir apmąstyti savo mokymosi pažangą.
12. Vienas iš svarbių mokėjimo mokytis gebėjimų yra gebėjimas mokytis iš įvairių informacijos šaltinių: jų paieška, informacijos atranka, kritiškas vertinimas, sisteminimas.

V. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Į mokėjimo mokytis kompetencijos ugdymo procesą svarbu įtraukti visą gimnazijos bendruomenę – gimnazijos vadovus, mokinių tėvus, kitus mokytojus, kad jie prisidėtų prie ugdymo proceso tobulinimo.

APROBUOTA
Mokytojų tarybos
2016 m. rugsėjo 22 d. posėdyje
Protokolo Nr.